

Τα έργα αναδιευθέτησης του κάτω ρου του Κηφισού

Λάζαρος Λαζαρίδης¹, Αικατερίνη Δανιήλ², Σπύρος Μίχας³

¹Πολιτικός Μηχανικός ΕΜΠ, Μελετητής Υδραυλικών Έργων, ²Δρ. Πολιτικός Μηχανικός ΕΜΠ, ³Πολιτικός Μηχανικός ΕΜΠ, MSc

Στην παρούσα ομιλία παρουσιάζονται στοιχεία αλλά και γενικότερος προβληματισμός αναφορικά με τα έργα αναδιευθέτησης του κάτω ρου του Κηφισού σε μήκος ~ 3 Χλμ από την παλαιά λεωφόρο Ποσειδώνος και ανάντη. Η αναδιευθέτηση της κοίτης του Κηφισού έγινε παράλληλα με την κατασκευή της Λεωφόρου Κηφισού, που αποτέλεσε τμήμα του Ολυμπιακού Δακτυλίου. Το ΥΠΕΧΩΔΕ είχε προχωρήσει από το 2001 στην υπογραφή τριών συμβάσεων για την κατασκευή του έργου με βάση παλαιότερες (1988 - 1991) σχετικές μελέτες που είχαν συνταχθεί για λογαριασμό της ΕΥΔΑΠ.

Οι έντονες καλοκαιρινές καταιγίδες το 2002 προκάλεσαν υπερχειλίσσεις του Κηφισού στην περιοχή των έργων που ήταν σε εξέλιξη, απορύθμισαν την πρόοδο των έργων και οδήγησαν τελικά σε πλήρη διακοπή των εργασιών και στη συνέχεια σε αναθεώρηση του σχεδιασμού. Έγινε νέα προμελέτη και οριστική (υδραυλική και στατική) μελέτη, με βάση τη οποία καταργήθηκε το μεσόβαθρο, και έγινε έδραση της λεωφόρου στα πλευρικά υπόβαθρα και έτσι αποσυνδέθηκε το οδικό με το υδραυλικό έργο. Με την κατάργηση του μεσόβαθρου, πέρα από την πλήρη αποδέσμευση του υδραυλικού από το οδικό έργο, δόθηκε η δυνατότητα κατασκευής του υδραυλικού έργου εν ύδατι από τη Χ.Θ. 0+000 - 1+950.

Ο σχεδιασμός του έργου έγινε για την συμβατική παροχή των 1400 m³/s. Η διατομή έχει πλάτος πυθμένα ~30 μ. και βάθος ~ 8μ. με κλίσεις πυθμένα ~2 ‰. Έγινε εκβάθυνση του πυθμένα στη Χ.Θ. 0+000 ~3,80 μ. και η διείσδυση της θάλασσας σε ηρεμία γίνεται μέχρι το ~1+900 με την τελική διαμόρφωση. Δεν έγινε επανεξέταση των παροχών σχεδιασμού. Έγινε διεξοδική διερεύνηση των φάσεων κατασκευής ώστε να εξασφαλιστεί η απαιτούμενη και από τις σχετικές δικαστικές αποφάσεις παροχευτικότητα.

Με τον ανασχεδιασμό της αναδιευθέτησης καταργήθηκε το μεσόβαθρο στο τμήμα από 0+150 έως 1+500. Όλες οι εργασίες στο τμήμα από 0+200 έως 1+950 προβλέφθηκε να γίνουν «εν υγρώ» με πλωτά μέσα. Για την κατασκευή του πυθμένα προτάθηκε η δημιουργία ορθογωνικών φατνωμάτων 10x10m περίπου με τεχνητούς ογκολίθους και πλήρωση των φατνωμάτων με έγχυση ύφαλου σκυροδέματος. Στο τμήμα 1+950 έως 3+060 προτάθηκε ενιαία σκυροδέτηση πλάκας με οπλισμένο σκυρόδεμα Β25 και σκληρά αδρανή.

Ιδιαίτερη σημασία δόθηκε στα προβλεπόμενα ελεύθερα περιθώρια και τελικά καταργήθηκε και η αρχικά προβλεπόμενη γέφυρα της οδού Λάμπρου Κατσώνη, λόγω του μικρού ελεύθερου περιθωρίου, όπως αποφασίστηκε από το Συμβούλιο Δημοσίων

Έργων κατά την έγκριση της νέας προμελέτης, δεδομένου ότι ο Κηφισός είναι ποτάμι και το έργο είναι κυρίως υδραυλικό.

Ο Κηφισός μετά την αναδιευθέτησή του συμβάλλει σημαντικά στην αντιπλημμυρική προστασία της Πρωτεύουσας. Η αναδιευθέτηση του Κηφισού λόγω των υφιστάμενων περιορισμών δεν μπορεί να δώσει πλήρη λύση στο πρόβλημα των εκατέρωθεν χαμηλών περιοχών λόγω των υψομετρικών διαφορών. Κάποιες προστασίες έχουν προβλεφθεί με την κατασκευή κλαπέ στην έξοδο συλλεκτήρων στον Κηφισό όπως π.χ. στον αγωγό της οδού Θεσσαλονίκης. Παραμένει βέβαια ανοικτό το θέμα της προβλεπόμενης εκτροπής Ιλισού - Κυκλοβόρου - Προφ. Δανιήλ προς τον Κηφισό για την οποία έχει γίνει και έρευνα σε ομοίωμα από το Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Υδραυλικής Ε.Μ.Π. Τονίζεται επίσης ότι χρειάζεται μία συνολική θεώρηση των έργων στη λεκάνη απορροής, η οποία έχει δεχθεί πολλές πιέσεις από την αστική εξέλιξη τις τελευταίες δεκαετίες, άμεση συνέπεια των οποίων ήταν οι κατακλύσεις το καλοκαίρι του 2002. Απαιτείται να γίνουν ανασχετικά έργα στα ανάντη (π.χ. φράγμα Κηφισιάς), κάποια από τα οποία έχουν ήδη προταθεί και μελετηθεί σε μελέτες της ΕΥΔΑΠ πριν τα αντιπλημμυρικά έργα να περάσουν στην αρμοδιότητα του ΥΠΕΧΩΔΕ.